

Forsætismálaráðharri framdi grundlógarbrot

Tað var ein politisk bumba, tá danska stjórnin hósdagin legði fram skjøl, sum prógva, at H.C. Hansen í 1957 gav amerikanarum loyvi at flúgva við atomvápnum í grønlandskum luftrúmið. Hetta var greitt grundlógarbrot - og tað hevði syndarligar fylgjur. Eitt av flogfórunum datt niður í 1968, og ein hópur av arbeiðsmönnum fingi skaða av geislavirknu strálunum. Millum teirra vóru átta føroyingar. Vit hava prátað við ein teirra, Frits Jacobsen úr Sørvági

Vit hava verið fylt við lygn

- At danski statsmálaráðharrin beinleiðis gav amerikanarunum loyvi til at hava atomvápni á støðini í Grønlandi, haldi eg vera heilt ófatiligt, sigur Frits Jacobsen

Frits Jacobsen í Sørvági starvaðist fyrst í sekstí-árunum sum brandmaður á Flogvøllinum í Vágum. Hann var síðani eitt skifti á flogvøllinum í Kastrup í Keypmannahavn, og har sá hann, at eitt starv sum brandmaður á NATO støðini í Thule var lyst leyst. Hann søkti arbeiðið - og fekk tað.

Allir út at leita

Hann starvaðist í Thule í eitt ár - frá mai 1967 til apríl 1968, áðrenn ann fór á Streymfjørðin at arbeiða.

Frits var sostatt í Thule tann 21. januar 1968 - dagin, tá eitt B-52-bumbuflogfær datt niður beint við støðina.

Hann hevði frivakt tað

hendi, men allir brandmenninir vóru útkallaðir at taka lut í leitingini eftir teimum sjei monnum, sum vóru í flogfárinum. Teir sluppu úr flogfárinum í góðari tíð, og komu niður á isin í fallskermi. Seks teirra vórðu funnir á lívi og bjargaðir, meðan tann sjeindi brendist til deyðis meðan hann hekk í fallskerninum.

Helvtin deyðir

Tá visti eingin, at fyra brintbumbur vóru umborð á flogfárinum.

- Høvdu vit vitað tað, høvdu vit sjálvsagt ikki gjørt tað arbeiðið, okkum var álagt, sigur Frits Jacobsen.

Hann er ikki í iva um, at teir blivu raktir av geislavirknum strálingum.

- Vit vóru einir 70 brandmenn á støðini, og nú er bert helvtin eftir á lívi. Hinir eru deyðir av krabameini.

Frits hevur eisini sjálvur heilsutrupulleikar, sum eingin ivi er um stava frá hendingini í januar 1968.

Fyltir við lygn

Frits hevur ongantíð verið í iva um, at myndugleikarnir hava roynt at dylja sannleikan um viðurskiptini í Grønlandi.

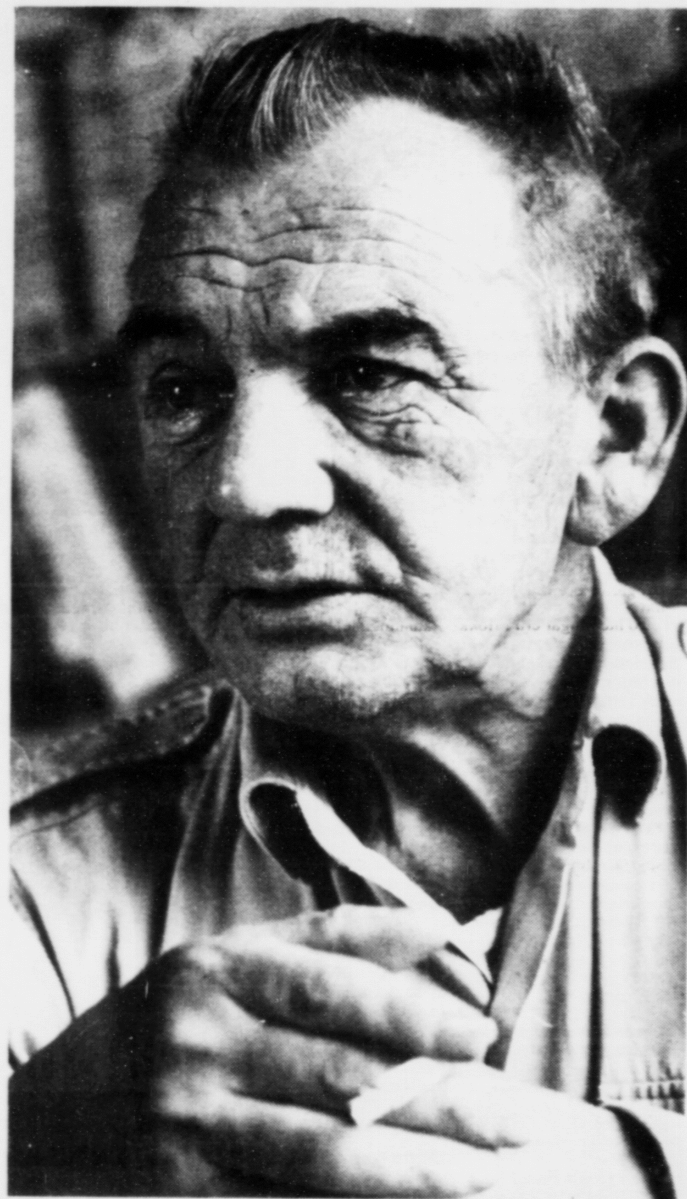
- Tá tðina eg var har, lendu eini 10-12 B-52 flogfær, og vit sœu tey dagliga flúgva uppi yvir okkum. Tað vóru veldugar maskinur. Flogfærini vígaðu 350 tons, høvdu ikki færri enn átta motorar, og tá tey lendu nýttu tey trigger stórar fallskermar fyri at steðga ferðina.

Danirnir á støðini sluppu ikki nærri enn 300 metrar til hesi flogfær - og teir fingi orðr um ongantíð at vera aftanfyrir tey. Tey høvdu nevnliga eina stóra kanón afturi á velinum.

Frágreiðingin uppá at flogfærini lendu har, var altíð tann sama: Talan var um neyðlendingar...

Skipað seg í felag

Umleið 1100 danir lutu í upprýðingarar-beiðinum í

Frits Jacobsen, sum var ein av átta føroyingum í Thule í 1968, er í dag 66 ára gamal
Mynd: Kalmar

Nú vinna vit kanska

Frits er limur í hesum felag, og hann hevur verið um at mist móti um, at nakað fór at henda.

- Men eftir at hetta er komið fram, vænti eg, at okkurt fer at henda. Hava amerikanar fingið beinleiðis loyvi frá forsætismálaráðharranum ber jú illa til hjá myndugleikunum ikki at taka ábyrgd av tí, sum hendi.

Átta føroyingar

Frits Jacobsen var ikki

Vit vóru óvitandi sjónleikarar

Marius Schmidt, formaður fyrri Thule-arbeidsmennin, væntar at endurgjaldskravið nú verður eftirlíkað

- Nú má vera nóg mikið prógvað. Nú má endurgjaldskravið verða eftirlíkað. Nú má ein politisk loysn finnast, sum veitir Thule-arbeidsmönnum, ella teimum, sum sita eftir teir, eitt endurgjald.

Hetta sigur Marius Schmidt, sum er formaður í felagnum hjá Thule-arbeidsmönnum.

Hann var, eins og Frits Jacobsen, brandmaður á Thule-støðini, tá óhappið hendi í 1968.

Hann heldur tað vera eina avgerandi broyting, at politikararnir nú víðurkenna, at eitt álvarsamt mistak var gjørt.

- Vit krevja nú eina almenna hoyring, har alt málið verður útgreinað.

Sjónleikarar

Marius Schmidt heldur, at at Thule-arbeidsmenninir hava verið nýttir sum sjónleikarar í einum politiskum leiki. Vitan hevur verið duld fyrri teimum, og eingin hevur givið teimum rætt í teimum pástandum, teir hava sett fram.

Men eftir tað sum nú er komið fram, hava umboð úr øllum flokkum í Danmark tikið undir við endurgjalds-kravinum hjá hesum monnum.

SS-

einasti føroyingur í Thule í 1968. Tilsamans átta føroyingar arbeiddu á støðini, og av teimum eru fimm framvegis á lívi.

SS-